

SJØMAT NORGE

Årsberetning 2025

Om Sjømat Norge

Sjømat Norge er en landsomfattende bransje- og arbeidsgiverforening som er tilknyttet Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO). Sjømat Norge Service er en del av Sjømat Norge. Sjømat Norge har hovedkontor i Næringslivets Hus i Oslo og kontorer i Bergen, Ålesund, Trondheim og Tromsø.

Sjømat Norge representerer en stadig større del av den samlede sjømatnæringen. Ved utgangen av 2025 hadde Sjømat Norge rundt 970 medlemsbedrifter, hvor en del av disse inngår i konsern. Dette gjør Sjømat Norge til landets klart største organisasjon innenfor marine næringer, noe som gir tyngde og gjennomslagskraft. I sum har medlemsbedriftene i Sjømat Norge over 22 000 arbeidstakere.

Sjømat Norge representerer hele verdikjeden fra fjord til bord i norsk sjømatnæring. I havbrukssektoren dekker Sjømat Norge marine fôrråvarer via fôr og havbruk til marked, samt selskaper som selger tjenester og produkter til havbruksnæringen. Blant disse inngår havbruksrederier, produsenter av utstyr, tjenesteleverandører og selskaper innen miljø- og veterinærtjenester. I fangstbasert sektor dekker Sjømat Norge bedrifter fra kaikanten og ut til markedet. Sjømat Norge organiserer også bedrifter som produserer marine ingredienser til næringsmidler.

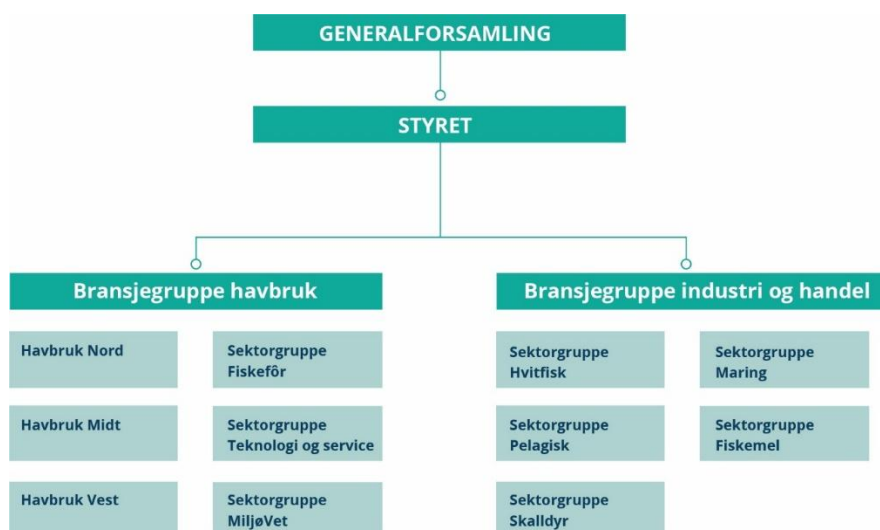
Sjømat Norges vedtekter er å finne på våre hjemmesider.

Sentrale tall 2021-2025:

	2021	2022	2023	2024	2025
Medlemsbedrifter	800	840	920	967	973
Årsverk i medlemsbedriftene	Ca. 18 500	Ca. 20 000	Ca. 21 000	Ca. 22 000	Ca. 22 000
Antall møter i styret	14	25	22	13	16
Behandlede saker i styret *	89/45	98/39	109	77	100
Antall møter i bransjegruppene	17	19	19	16	17
Behandlede saker i bransjegruppene	104	94	117	107	153
Ansatte i administrasjonen	25	27	26	26	25
Sykefravær i adm.	1,2%	1,9%	1,7%	3%	2%

*) Styret i Sjømat Norge Service er sammenfallende med styret i Sjømat Norge og møtene avvikles parallelt.

Tillitsvalgte organer

Mellom generalforsamlingene er styret øverste besluttede organ i Sjømat Norge. Bransjegruppene for henholdsvis havbruk- og industri sektoren er de viktigste rådgivende organene for styret. Bransjene har egne sektorgrupper/havbrukslag. I tillegg er det opprettet faggrupper og arbeidsgrupper for aktuelle saker og enkelte sektorer.

Administrasjonen planlegger og gjennomfører det næringspolitiske arbeidet i samråd og samarbeid med de tillitsvalgte. Sjømat Norges strategier forankres bredt gjennom organisasjonsarbeidet i de tillitsvalgte organer. I tillegg gjennomføres det i løpet av året både regionale, bransjevis og tematiske medlemsmøter.

Sjømat Norge er representert med tillitsvalgte i NHO. Styreleder Line Ellingsen er visepresident i NHO. I tillegg har Sjømat Norge én fast representant i NHOs representantskap og tre representanter i NHOs generalforsamling. I representantskapet sitter Arne Karlsen og i generalforsamlingen Helge Singelstad, Gustav Witzøe og Ida Holmøy.

Strategiarbeid

Styret i Sjømat Norge pekte i 2024 ut prioriterte arbeidsområder og vedtok mål og delmål innenfor disse arbeidsområdene. Fra 3. kvartal 2025 er de prioriterte arbeidsområdene:

- Bedring av sjømatnæringens omdømme
- Skatte- og avgiftstrykk som sikrer konkurransekraft
- Forenklet, enhetlig og kunnskapsbasert forvaltning som legger til rette for like konkurransevilkår, verdiskaping og økt matproduksjon.
- Norske myndigheter skal prioritere sjømathandel i utenrikspolitikken
- Stabil og forutsigbar tilgang på råvarer

Den administrative kapasiteten knyttes til styrets vedtatte mål. Fra og med tredje kvartal 2024 har administrasjonen gitt kvartalspresentasjoner til styret på måloppnåelse, tiltak administrasjonen har gjennomført samt tidslinjer for videre arbeid. Fra og med første kvartal 2025 har bransjegruppene fått tilsvarende kvartalspresentasjoner og kan tilrå endringer på sine arbeidsområder overfor styret.

Årsmeldingen er i hovedsak organisert slik at den rapporterer på de prioriterte arbeidsområdene.

Innholdsfortegnelse

Sjømatnæringens omdømme - status og utvikling i 2025	5
Konkurransedyktig skattepolitikk	6
Særskattlegging av havbruket.....	6
Eierskatter – systematisk tapping av investeringskapital	6
Forslaget om avgift på tapt fisk – et alvorlig feilspor.....	7
CO ₂ -avgiften for fiskeflåten.....	7
Rederiskatteordningen	8
Markedsavgiften/Sjømatrådet.....	8
Forenklet, enhetlig og kunnskapsbasert forvaltning	9
Råvaretilgang for fiskeindustrien	9
Forholdsmessig ressurskontroll	10
Miljøfleksordningen	11
Oppfølging av Havbruksmeldingen.....	11
Miljø	12
Havbruksnæringens biosikkerhetsprosess	14
Fiskevelferd og styrket dialog med Mattilsynet.....	15
Elektrifisering av servicefartøy.....	15
Sjømatkonsum	16
Forvaltning av nye arter	16
Arbeidstidsbestemmelser	17
Dykkerregelverket.....	17
Handelspolitikk	18
EU-regelverk tilpasset norske forhold	18
Markedsadgang Japan	19
Markedsadgang Kina.....	20
Markedsadgang EU	20
Markedsadgang USA.....	21
Eksportsatsing på sjømatteknologi	21
Mer balansert førstehåndshandel	22
Salgslagenes eierskap og styring.....	22
Økt bearbeiding av norske råvarer	22
Arealtilgang	23
Sikring av arealtilgang til fiskeriene	23
Havbruksnæringens tilgang på areal	23

Regelverk for realisering av havbruk til havs (HtH)	23
Andre aktiviteter	24
Likestilling i sjømatnæringen	24
Tariffoppgjøret 2025	25
Samferdsel	25
Fiskeriforhandlinger med andre stater	26
Beredskap	27

Sjømatnæringens omdømme - status og utvikling i 2025

2025 har vært et viktig år for arbeidet med å styrke omdømmet til norsk sjømatnæring. Gjennom en tydelig strategisk beslutning i styret i Sjømat Norge har organisasjonen prioritert økt synlighet og åpenhet overfor samfunnet. Målet har vært å bidra til mer kunnskap om næringen og økt forståelse for næringens betydning, samtidig som vi tar ansvar for utfordringer og synliggjør løsningene som kontinuerlig utvikles.

Dette arbeidet er ikke nytt, men i 2025 ble det for alvor løftet frem gjennom en mer offensiv og helhetlig kampanje.

Kampanjen Sjømat.no – åpenhet og forklaring

I februar 2025 ble kampanjen lansert med etableringen av landingssiden Sjømat.no, støttet av bred synlighet i lineær-TV, sosiale medier, utendørsflater og andre relevante kanaler. Kampanjen var særlig rettet mot et urbant publikum, med ambisjon om å forklare hvordan sjømatnæringen – og spesielt havbruksnæringen – arbeider systematisk med å håndtere sine utfordringer.

Kampanjen har nådd et stort antall mennesker og oppnådd høy synlighet, og representerer i realiteten en endring i måten næringen kommuniserer med omverdenen på. Økt åpenhet og transparens er avgjørende for å bygge tillit, og dette har vært et bærende prinsipp i hele arbeidet. Første kampanjepuls pågikk gjennom vårhalvåret og frem mot sommeren.

Samfunnsaktualitet og tillitsbygging

Høsten 2025 ble preget av økt offentlig oppmerksomhet rundt næringen, blant annet gjennom NRKs Brennpunkt-serie om feilmerking og ulovlig eksport av produksjonsfisk. Avsløringene har vist hvordan kriminelle aktører kan utnytte norsk laks, og har vært krevende både for næringen og for tilliten til sjømat som produkt.

I denne perioden har Sjømat.no fungert som et viktig kommunikasjonsverktøy. Det er publisert faktabasert informasjon om kontrollsystemer, kvalitetssikring i verdikjeden, tilsynsfunksjoner og miljøpåvirkning. Dette har bidratt til å forklare hvordan næringen arbeider for å sikre etterlevelse av regelverk og høy standard i hele produksjonskjeden, og til å speile aktuelle samfunnsdebatter på en åpen og ansvarlig måte.

Beredskap og sjømatnæringens samfunnsrolle

Mot slutten av året ble del to av kampanjearbeidet lansert, med hovedtema beredskap. Formålet har vært å synliggjøre sjømatnæringens betydning for norsk beredskap og matsikkerhet, og hvilken rolle næringen kan spille i krise- og beredskapssituasjoner.

Budskapet har vist seg å være svært relevant i tiden vi lever i, og har hatt god gjennomslagskraft. Arbeidet med å løfte frem sjømatnæringens rolle i beredskapssammenheng vil derfor videreføres.

Etter mange år med begrenset synlighet og lav grad av åpen kommunikasjon, markerer 2025 et tydelig skifte. Norsk sjømatnæring har både et ansvar og et behov for å forklare hva den gjør, hvordan den jobber – og hvilken betydning den har for Norge.

Konkurransedyktig skattepolitikk

Særskattlegging av havbruket

Innføringen av grunnrenteskatt på havbruk, kombinert med normprisfastsettelse gjennom Priserådet for havbruk, representerer et alvorlig brudd med etablerte og grunnleggende skatterettslige prinsipper. Ordningen fremstår som både faglig svakt fundert og praktisk uegnet for en næring preget av biologisk risiko, store markedsforskjeller og høy grad av produktdifferensiering.

I 2025 fastsatte Priserådet for havbruk for første gang bindende skatteavregningspriser (normpriser) for laks i utvalgte vektklasser. Erfaringene så langt viser at normprisene i betydelig grad har avveket fra faktiske markedspriser ved merdkanten. Dette har skapt en reell risiko for vilkårlig og feilaktig beskatning, og innebærer at aktører med identisk faktisk inntjening kan ilegges vesentlig ulik skattebelastning.

Ordningen undergraver forutsigbarheten i skattesystemet og bryter med prinsippene om skatteevne, likebehandling og rettssikkerhet. Når skatteavregningspriser fastsettes med betydelig etterslep, etter at salgene er gjennomført og kontrakter inngått, fratras virksomhetene enhver mulighet til å planlegge, tilpasse eller kontrollere egen skatteposisjon. Dette er i praksis en form for etterbeskatning basert på administrativt fastsatte priser, ikke reelle markedsverdier.

Det er derfor ikke overraskende at ordningen møter bred politisk motstand. Både Senterpartiet og Høyre har gjennom vedtak på sine landsmøter våren 2025 gått inn for å avvike Priserådet. Det foreligger dermed et klart politisk flertall på Stortinget mot ordningen. At den likevel består, skyldes utelukkende prosessuelle forhold – ikke manglende erkjennelse av at ordningen er feilslått.

Til tross for dette ble det i 2025 vedtatt å skjerpe regelverket ytterligere.

Sjømat Norge mener at dagens modell for grunnrenteskatt, slik den er utformet og praktisert, ikke er bærekraftig. Den svekker investeringsvilje, øker usikkerheten og bidrar til å flytte kapital og beslutninger bort fra kystsamfunnene. Ordningen bør avvikles, ikke bygges videre på.

Eierskatter – systematisk tapping av investeringskapital

Den samlede eierskattebelastningen i Norge – gjennom formuesskatt, skatt på aksjeutbytte og gevinst samt utflyttingsskatt – er direkte skadelig for kapitalintensive næringer som sjømat og havbruk. Dette er ikke et spørsmål om fordelingspolitikk, men om næringspolitisk realisme.

Sjømatnæringen krever kontinuerlige og langsiktige investeringer i biologi, teknologi, fartøy, foredling, logistikk og beredskap. Når eierbeskatningen øker, reduseres selskapenes evne til å reinvestere

overskudd i egen virksomhet. Mer kapital må tas ut for å dekke private skatteforpliktelser, og mindre blir igjen til verdiskaping, innovasjon og omstilling.

Dette er en strukturell svekkelse av norsk eierskap. Over tid bidrar eierskattene til å undergrave privat, langsiktig kapital langs kysten, og favoriserer enten utenlandsk eierskap eller kortsiktige finansielle løsninger. Resultatet er mindre lokalt eierskap, lavere investeringstakt og svekket konkurransekraft i en næring der Norge ellers har betydelige naturgitte fortrinn.

I dagens geopolitiske situasjon er dette særlig alvorlig. Sjømat er en strategisk næring for Norge – både økonomisk og sikkerhetspolitisk. Evnen til å produsere mat, sikre eksportinntekter og opprettholde aktivitet langs kysten forutsetter stabile, forutsigbare og konkurransedyktige rammevilkår. Dagens nivå på eierskattene trekker i motsatt retning.

Oppnevningen av en skattekommisjon 19. desember 2025 er et uttrykk for at også regjeringen erkjenner behovet for en helhetlig gjennomgang av skattesystemet. Sjømat Norge forventer at kommisjonen tar på alvor de dokumenterte negative effektene av eierskattene for kapitalintensive næringer, og at hensynet til verdiskaping, privat eierskap og investeringsevne tillegges reell og avgjørende vekt.

Forslaget om avgift på tapt fisk – et alvorlig feilspor

I havbruksmeldingen foreslås det innført en egen tapsavgift. Sjømat Norge tar kraftig avstand fra dette forslaget. Det bygger på en grunnleggende feilaktig forståelse av både næringens virkelighet og insentivstruktur. Sjømat Norge var i budsjettøringene høsten 2025 tydelig på at vi mener dette bryter med havbruksforliket i Stortinget.

Det er både oppsiktsvekkende og dypt problematisk å gi inntrykk av at statlige økonomiske insentiver er det som skal til for å sikre god fiskevelferd. Havbruksnæringen har allerede sterke og åpenbare insentiver for å holde fisken frisk og i live: Det er selve grunnlaget for virksomheten. Tusenvis av høyt kompetente ansatte går på jobb hver eneste dag nettopp for å sikre god fiskehelse og velferd.

Å innføre en avgift når man mister det man lever av å produsere, etablerer et prinsipielt farlig og urimelig utgangspunkt. Det er absurd at staten skal kreve inn en avgift fordi biologisk risiko materialiserer seg. Dette kan ikke sammenlignes med andre næringer uten å fremstå åpenbart urimelig.

Sjømat Norge ser svært alvorlig på både signalene og prinsippene som ligger til grunn for forslaget om tapsavgift. Forslaget er dårlig begrunnet, feilslått i sin logikk og uegnet som virkemiddel. Det bør avvises i sin helhet.

CO₂-avgiften for fiskeflåten

Fiskeflåten er ilagt en CO₂-avgift på drivstoff. Det finnes imidlertid kompensasjons- og fritaksordninger. For å unngå avgift går flere fartøy innom utenlandsk havn for bunkring av drivstoff med lav eller ingen avgift. Sjømat Norge er bekymret for at denne praksisen kan medføre at mer fisk fra norske fartøy blir landet i utlandet. Økt landing utenlands kan gi mindre råstoff og redusert aktivitet og verdiskaping i industrien på land. Det er i tillegg svært uheldig at regelverket stimulerer til

anløp i utenlandske havner, og slik fører til at næringslivet langs kysten svekkes fordi fiskeflåten kjøper drivstoff, proviant og utstyr i utenlandsk havn.

Sjømat Norge har sammen med Biomarint Forum vært tydelige ovenfor regjeringen og opposisjonen på at CO₂-avgiften for fiskeflåten bør harmoniseres med utenlandske konkurrenter, og at det bør være et mål at fiskeflåten inkluderes i kvotepliktig sektor (EU-ETS), alternativt at det gjøres tiltak via CO₂-kompensasjonen. Dette er også spilt inn til regjeringen via Maritimt klimapartnerskap som har mulighet til å gi direkte innspill forut for regjeringens arbeid med statsbudsjettet for 2026.

Det ble i 2025 oppnådd gjennomslag for videreføring av fiskeflåtens adgang til å bunkre som skip i utenriksfart, i første omgang inntil regjeringens varslede gjennomgang av klimatiltakene overfor fiskeflåten er gjennomført. Gjennom et vellykket samspill med andre organisasjoner ble det tydeliggjort at villfanget fisk er blant de mest klimavennlige matvarene som finnes, at den foreslåtte politikken på området ville føre til råstofflekkasje og høyere utslipp av CO₂, at det ikke finnes (reelle) alternative energibærere for fiskeflåten, og at særnorske CO₂-avgifter truer eksistensgrunnlaget til bunkringsanlegg på kysten og samtidig bidrar til at handels- og servicenæringene i norske kystsamfunn går glipp av omsetning.

Rederiskatteordningen

Dagens rammebetingelser for maritim næring er ikke i tilstrekkelig grad tilpasset rederier innen havbruksnæringen. Blant annet medfører myndighetenes tolkning av kravet til utseilt distanse under rederiskatteordningen negative konsekvenser for slike rederier.

Sjømat Norge har ovenfor regjeringen og Stortinget uttrykt sterk bekymring for at det ikke gjøres tilsvarende endringer for forståelsen av begrepet "skip i fart" i rederiskatteordningen som ved sjømannsfradrag og nettolønn (ref. at rederiskatteordningen ikke har fått noe alternativ med tre ukers turnus), og for at Skatteetaten legger til grunn at rederiene ikke kvalifiserer for ordningen med rederibeskatning. Videre har vi arbeidet for at RNB, statsbudsjettet og de ulike partiprogrammene skal ha positive formuleringer om rederiskatteordningen for rederier innen havbruk.

Markedsavgiften/Sjømatrådet

Norges sjømatråd AS er finansiert gjennom en markedsavgift som ilegges på eksport av fisk ut av Norge. Det er ulike avgiftssatser for ulike deler av næringen. Det er avgjørende at avgiftssatsene til enhver tid er tilpasset næringens reelle behov for markedsaktiviteter og står i rimelig forhold til næringens økonomiske situasjon, markedsutviklingen og lønnsomheten i de enkelte delene av sjømatnæringen. Det er i dag ingen systematisk gjennomgang med påfølgende høring av avgiftsnivået for de ulike sektorene.

Sjømat Norge har i møter med Fiskeri- og havministeren og i brev form til Nærings- og fiskeridepartementet anmodet om at det etableres en slik systematisk gjennomgang av avgiftsnivået hvert tredje år for å sikre at nivået til enhver tid er tilpasset behovet. Samtidig har Sjømat Norge også tatt til orde for en rask reduksjon i avgiften for konvensjonelle produkter fra 0,75% til 0,4 % og fra 0,5 % til 0,3 % for pelagisk fisk. Bakgrunnen for anmodningen er den krevende situasjonen næringen står i med rekordlave kvoter og svært høye råstoffpriser. Nærings- og fiskeridepartementet sendte anmodningen ut på høring i desember 2025.

Forenklet, enhetlig og kunnskapsbasert forvaltning

Råvaretilgang for fiskeindustrien

Ressurssituasjonen har over flere år utviklet seg negativt for mange sentrale fiskebestander både i Norskehavet og Barentshavet, og torskekvoten i 2025 er den laveste siden 1991. I Nordøst-Atlanteren er også bestandssituasjonen for pelagiske arter i en sterkt nedadgående trend, hvor blant annet fastsatt kvote for kolmule for 2026 er redusert med 41 % sammenlignet med året før, og ICES anbefalte en reduksjon på 70 % av kvoten på makrell. Også for tobis, lodde og øyepål har det vært 0-råd for 2026.

Fiskerinæringen er kjent med betydelige biologiske variasjoner i perioder, og vant til å tilpasse driften og investeringene i tråd med ressurssituasjonen. Noen kystsamfunn er hardere rammet av kvotenedgangen for torsk og hyse enn andre, men dette er en nasjonal krise som rammer hele kysten, både små og store aktører.

Fiskeri- og sjømatnæringen er i dag en subsidiefri næring, og Sjømat Norge har frarådet bruk av indirekte subsidier ved å innføre kvoteordninger som favoriserer enkeltregioner, -kommuner, -bedrifter eller -flåtegrupper, til tross for den kraftige kvotenedgangen. Tidligere forsøk med kvoteordninger øremerket sjømatindustrien i enkeltregioner, har ikke gitt økt bearbeidingsgrad/sysselsetting og verdiskaping.

Råstoffkvaliteten legger premisset for all videre verdiskaping. God kvalitet er avgjørende for et best mulig sluttprodukt med lengst mulig holdbarhet og best pris i markedet. Er kvaliteten først blitt forringet kan ikke det tas igjen.

Det er en overordnet målsetning å ta ut størst mulig volum fra havet innenfor bærekraftige rammer. Ressursene i havet må forvaltes i et evighetsperspektiv. Det stiller krav om en kunnskapsbasert forvaltning og tilstrekkelig informasjon om alle relevante arter.

For å kunne tilby attraktive arbeidsplasser er det en målsetning å i størst mulig grad opprettholde helårlig drift. For å oppnå dette må vi søke å dempe sesongtoppene, og legge til rette for en mest mulig jevn råstofftilgang gjennom året.

For pelagisk fisk er det særlig krevende at det innføres proteksjonistiske tiltak i våre naboland. Færøyene har hatt landingspåbud for sild og makrell siden 2018, og i 2023 ble det innført nye landingspåbud («landing targets») i Skottland. Rett før jul i 2025 besluttet den skotske fiskeriministeren at minst 70 % av skotske fartøys fangster av henholdsvis sild og makrell skal landes hjemme fra og med 1.1.2026. Dette er en betydelig innstramming. Sjømat Norge kjemper for like konkurransevilkår og mener at Norge ikke kan godta at våre naboland innfører slike restriksjoner i handelen med råvarer.

Sjømat Norge har også vært opptatt av at en for stor andel av pelagisk råstoff fra norske fartøy landes i utlandet. All den tid pelagiske kvoter både til konsum og mel og olje er sterkt nedadgående, er det svært viktig at flåteleddet sikrer jevn tilførsel av råstoff til norsk industri.

Ressursforskning

Sjømat Norge mener det er viktig at reguleringsopplegget legger til rette for mest mulig verdiskaping av de til enhver tid tilgjengelige kvoter i hvitfisksektoren. Da er det avgjørende at reguleringene ses i

sammenheng. Sjømat Norge har over tid pekt på det store behovet for økt innsats på ressursforskning, ikke minst i forhold til bestander hvor forskningsinnsatsen har vært liten. Stram regulering av datafattige bestander har hindret en fornuftig avvikling av blandingsfiskeriene. Sjømat Norge er derfor tilfreds med at regjeringen åpner for høyere bifangst i enkeltfangster av brosme, også over 50 %, så fremt fartøyet holder seg under 30 % på ukesbasis.

Etter at bl.a. Sjømat Norge har fremhevet problemstillingen med manglende ressursforskning var det gledelig at regjeringen i revidert nasjonalbudsjett i 2025 satte av ti millioner ekstra til ressursforskning i Barentshavet og nordområdene. Havforskningsinstituttet fikk i 2025 i oppdrag fra Fiskeridirektoratet å oppdatere kunnskapsstatus for sju fiskebestander: breiflabb, lysing, havmus, skjellbrosme, sølvtorsk, blålange og ål. De fem første ble sist vurdert i 2020/2021, og nå er også blålange og ål inkludert.

Det er viktig å også fremover ha høy prioritet på arbeidet med å styrke kunnskapsgrunnlaget gjennom økt forskningsinnsats, både for å kunne iverksette treffende tiltak og for å unngå at manglende kunnskap fører til underutnyttelse av bestander.

Forholdsmessig ressurskontroll

Sjømat Norge oppfordrer myndighetene til å legge til rette for en god, aktiv og effektiv ressurskontroll. Vi krever at oppdagelsesrisikoen for ressurskriminalitet øker. Vi er opptatt av å ha en rein og ryddig næring, med like konkurransevilkår for bedrifter av alle typer størrelse. Vekt og art skal ikke være forhandlingstema ved landing.

Sjømat Norge har arbeidet for å få innført krav om sporing av fiskeflåten, og krav til automatiske vekter og veiesystem med kameraovervåking på fiskemottakene. Dette var et prioritert tema i innspillene som ble gitt til Næringskomiteen i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2026. Det er også gjennomført møter med Nærings- og fiskeridepartementet der Sjømat Norge har fremhevet behovet for at tilgjengelige teknologiske løsninger tas i bruk så raskt som mulig.

Etter initiativ fra Sjømat Norge ble det i 2024 innført nye regler for prøvetaking ved landing av råstoff til mel- og oljeanvendelse. Et eget inspeksjonsfirma ble etablert (Fish Control AS), og inspektører fra selskapet skal artsbestemme representative prøver fra alle landingene av fisk til mel- og oljeanvendelse fra og med 1.1.2026. Prøveresultatene danner grunnlag for artssammensetning og vekt, samt etter hvert også størrelsessammensetning, på sluttseddelen.

Høsten 2025 sendte Fiskeridirektoratet på høring endringer i forskrift om avsiling av vann og prøvetaking mv. av industrifangster ved landing. De foreslåtte endringene reflekterte i stor grad bestemmelser i den internasjonale «Stand Alone»-avtalen mellom kyststatene rundt Nordøst-Atlanteren, som regulerer tekniske krav til anleggene som er gjenstand for kontroll. Sjømat Norge har som nevnt over vært pådriver for å få dette regelverket på plass, og vi sluttet oss langt på vei til de foreslåtte endringene. Som ved tidligere høringer hadde vi imidlertid innvendinger mot direktoratets krav til randomisering av prøvetakingen, som både påfører industrien betydelige merkostnader og heller ikke bidrar til en bedre ressurskontroll enn systemet som allerede var på plass (prøvetaking etter fast intervall) gjorde. Dette fikk vi ikke gjennomslag for. Endringene ble vedtatt før jul 2025 og trådte i kraft 1.1.2026. Sammen med disse endringene trådte også prøvetakingsregimet som skal sikre kontroll med artsbestemmelse og vekt i kraft.

Miljøfleksordningen

I behandlingen av Havbruksmeldingen ba Stortinget regjeringen om å etablere en teknologinøytral miljøteknologiordning i havbruksnæringen der nedtrukket kapasitet i røde områder kan tas i bruk i anlegg med nullutslipp, og en ordning for lavutslippsløsninger som skal etableres i løpet av 2026.

Regjeringens første steg i miljøfleksibilitetsordningen, knyttet til nedtrukket kapasitet som følge av trafikklysordningen, ble lansert 10. oktober 2025. I forbindelse med lanseringen viste regjeringen til at en utvidet ordning for lavutslippsløsninger skal vurderes i tilknytning til Havbruksmeldingen. Samtidig har det vært begrenset dialog med næringen om videre oppfølging av Stortingets vedtak, noe som har skapt usikkerhet knyttet til både fremdrift og innretning av ordningen.

Myndighetene har pekt på automatisert lusetelling som en sentral forutsetning for realisering av en utvidet miljøfleksibilitetsordning. Mattilsynet har derfor igangsatt arbeid med å etablere en felles referansemetodikk for dokumentasjon og validering av automatiske lusetellere.

På denne bakgrunnen ble det 4. desember sendt brev til Nærings- og fiskeridepartementet med anmodning om etablering av en nasjonal ordning for lavutslippsløsninger i 2026. Forslaget innebærer å ta i bruk automatisert lusetelling i kombinasjon med eksisterende modeller for dispensasjon og tredjepartsverifikasjon av systemer. En slik ordning vil kunne bidra til betydelige reduksjoner i lusenivåer, økt verdiskaping og legge til rette for en gradvis teknologiomstilling i næringen frem mot et nytt reguleringsregime.

I brevet ble myndighetene også oppfordret til å invitere næringen til dialog om utformingen av en utvidet miljøfleksibilitetsordning, for å sikre både legitimitet og måloppnåelse.

Sjømat Norge har parallelt tatt initiativ til å etablere en ressursgruppe for automatisert lusetelling. Gruppen skal bidra med faglige innspill til myndighetene, både når det gjelder dokumentasjon og validering av systemer, og hvordan lusenivåer fra automatiserte tellere kan brukes innenfor det regulatoriske rammeverket.

Oppfølging av Havbruksmeldingen

Havbruksmeldingen har vært et sentralt politisk og strategisk arbeid for Sjømat Norge gjennom året. Meldingen legger viktige premisser for hvordan norsk havbruksnæring skal reguleres og utvikles i årene fremover, med mål om økt verdiskaping og matproduksjon innenfor bærekraftige rammer. Arbeidet har hatt som overordnet ambisjon å bidra konstruktivt til myndighetenes oppfølging av meldingen, og samtidig sikre bred forankring av næringens syn og forslag blant medlemmer og tillitsvalgte.

Den 10. april la regjeringen frem Stortingsmeldingen: Fremtidens havbruk – Bærekraftig vekst og mat til verden. Det ble avholdt medlemsmøte på Gardermoen den 30. april hvor Sjømat Norges styre fikk råd om vår inngang. Sjømat Norge var kritisk til at regjeringen foreslo å avvikle selskaps MTB, og ønsket bedre kunnskapsgrunnlag for reguleringene. Sjømat Norge var enig med regjeringen i at veksten i større grad må styres på lokalitetens bæreevne og etter objektive og målbare kriterier. Sjømat Norge var også opptatt av at havbruket må forvaltes av et eget direktorat.

Stortingets Næringskomite avholdt åpen høring den 13. mai hvor Sjømat Norge deltok. FrP, Høyre, Venstre, KrF, Senterpartiet, Arbeiderpartiet og SV inngikk et forlik som på mange områder var i tråd med Sjømat Norges innspill.

Arbeidet er etter Stortingsvedtaket lagt opp som en helhetlig prosess, der faglige vurderinger, interne analyser og ekstern kunnskapsinnhenting kombineres med politisk dialog og medlemsforankring. Både Bransjegruppe havbruk, styret og relevante fag- og arbeidsgrupper har blitt involvert i arbeidet.

Sjømat Norge har hatt tett dialog med både politisk ledelse og embetsverk i Nærings- og fiskeridepartementet om oppfølgingen av meldingen. Sjømat Norge har arbeidet for å etablere mer formelle og forutsigbare dialogarenaer mellom næring og myndigheter, og for å forankre næringens syn i politiske miljøer og hos nye stortingsrepresentanter.

Gjennom et åpent medlemsmøte 10. desember, med ca. 60 personer fra medlemsbedriftene, ble det oppnådd bred enighet om noen hovedprinsipper for videre oppfølging:

- Oppfølgingen av Havbruksmeldingen bør være helhetlig og ikke fragmentert.
- Trafikklyssystemet foreslås avviklet som verktøy for vekst og nedtrekk.
- Dagens system med selskaps-MTB videreføres som en grunnleggende rettighet, adskilt fra lokalitets-MTB som skal regulere faktisk miljøbelastning.
- Vekst bør tildeles regelmessig og forutsigbart, uavhengig av drift på enkeltlokaliteter.
- Regulering på lokalitetsnivå bør baseres på objektive og målbare miljøkriterier.
- Det bør gjennomføres en forvaltningsreform for å sikre mer effektiv, helhetlig og dialogbasert forvaltning.

Sjømat Norge vil videreføre arbeidet med politisk forankring, medlemsdialog og faglige analyser. Ambisjonen er å bidra med konkrete, samlende og fremtidsrettede forslag til hvordan norsk havbruksnæring kan reguleres og utvikles, slik at næringen også i fremtiden kan levere bærekraftig matproduksjon, arbeidsplasser og verdiskaping langs kysten.

Miljø

Sjømatnæringen reguleres av et komplekst lovverk, med et tydelig økende fokus på miljø- og forurensningsforvaltning. Sjømatnæringen må i stadig større grad dokumentere drift og påvirkning gjennom både utvidede kompetanseutredningskrav, naturkartleggingskrav og myndighetsrapportering.

Byråkratiet knyttet til oppfølging av disse utvidede kravene bidrar til en omfattende og kompleks saksgang, som i flere tilfeller er høyst nødvendig, men til tider er både begrensende og lite hensiktsmessig. Særlig har miljøforvaltningens vidstrakte bruk av føre- var- prinsippet bidratt til et stadig mer utfordrende byråkrati, der særlig tilgang på egnede driftsarealer har blitt en stor flaskehals.

Det er derfor svært viktig at det faglige grunnlaget som benyttes i nærings- og naturforvaltningen er oppdatert, tilgjengeliggjort og ikke minst omforent. Sjømat Norge har vært opptatt av å få et oversiktlig kravsystem for dette på plass, både for forsvarlig og forutsigbar forvaltning av naturverdier for fremtiden, men også for økt verdiskaping gjennom en veldrevet sjømatnæring, der naturgitte forutsetninger og andre forhold skal benyttes på best mulig måte.

I 2025 har vi jobbet målrettet med å styrke miljøarbeidet, forankret i PriArb gjennom klare mål for 2025/26. Overordnet er det viktig at Statsforvalterne får en bedre balanse mellom bruk og vern. I for

stor grad vektas hensyn som reduserer næringsaktivitet. Sjømat Norge har samarbeidet tett med NHO og andre interesser for å få økt politisk fokus på utfordringene.

Dette arbeidet er langsiktig, og foregår i tett dialog med våre medlemmer, for å kunne ha en god og konstruktiv prosess og dialog om bedre løsninger med myndigheter og politikere. Sjømat Norge har arbeidet for at forvaltningen skal bruke føre-var-prinsippet riktig, blant annet ved å utvikle en veileder for næringsaktørene for hvordan møte kravene. Vi har jobbet for å bidra til mer kunnskap om havbrukets effekt på sårbare naturtyper gjennom aktiv deltakelse i forskningsprosjekter og vektlagt behov for oppdatering av veiledere og kvalitetssikring av datagrunnlag, samt fulgt opp marine grunnkart som et sentralt verktøy. Videre vurderer vi en klage til ESA for å fjerne lus og rømming som indikatorer på økologisk tilstand i vannforskriften. For å fortsette det gode arbeidet med å redusere risiko for rømming, skal vi granske de største hendelsene i samarbeid med Fiskeridirektoratet. Her har også revisjon av relevante rømmingsstandarder vært i fokus det siste året.

Som en del av oppfølging av havbruksmeldingen, har faggruppe vill laksefisk i 2025 bidratt med en oversikt over hvilke problemstillinger og fagmiljøer som bør inkluderes i oppfølging av stortingsvedtaket 1041 ang kunnskapsgrunnlag om faktisk og relativ påvirkning på den norske villaksbestanden. Det er sendt et brev til NFD med oppfordring til videre dialog med næringen på temaet.

Sjømat Norge har også gjennom året jobbet med forurensningsregelverket, da det har kommet svært omfattende og utfordrende krav knyttet til utslippsdirektivet. Uklarheter i regelverket er også tatt opp med miljøforvaltningen for å klargjøre krav. Vi har også forberedt revisjon av NS 9410.

På plastområdet har vi jobbet for både unntak fra gjenbrukskravet for EPS-kasser i EU-regelverket, og for en fornuftig produsentansvarsordning for plastholdig havbruksutstyr, der forskriften tredder i kraft 1. januar 2026. Se også omtale i kapittel under Handelspolitikk. Det er også i løpet av året startet et arbeid med å etablere beregningsregler og verktøy for kalkulering av miljøfotavtrykk for hele verdikjeden til norsk sjømat.

Bærekraftig fiskefôr

Gjennom Samfunnsoppdraget for bærekraftig fôr og ikke minst Råvareløftet – et blå-grønt forum, har nye, bærekraftige råvarer til fiskefôrindustrien blitt satt på sakskartet i flere sammenhenger i 2025. Sjømat Norge og medlemsbedrifter er del av styringsgruppen for Samfunnsoppdraget for bærekraftig fôr, likeså i Råvareløftet.

Arbeidet med havbruksmeldingen internt i organisasjonen har tatt opp i seg behovet for særtillatelser for førselskapene slik at det kan være mulig å skalere opp produksjonen av nye fôrråvarer som har kvalifisert seg. Slike særtillatelser er viktige virkemidler med tanke på å dekke inn de ekstra utgiftene nye fôrråvarer og bruken av dem medfører. Samfunnsoppdraget for bærekraftig fôr publiserte sin årsrapport for 2025 "På vei mot bærekraftig fôr – 20 grep for 2026" 26. november 2025. Ett av de 20 foreslåtte tiltakene for 2026 er "Rette bruken av særtillatelser for forskningsformål til uttesting av nye fôrråvarer i kommersiell skala."

Utover strategisk arbeid er det blitt avholdt frokostseminar på Grand hotel i Oslo med tittelen "Fiskefôr – norsk havbruks akilleshæl". Seminaret var godt besøkt med representanter for

næringskomitéen til stede og som deltagere i den avsluttende panelsamtalen.

Havbruksnæringens biosikkerhetsprosess

Sjømat Norge tok initiativet til havbruksnæringens biosikkerhetsprosjekt i 2022. Det ble nedsatt et topplerforum, som gjennom 2023 utarbeidet et målbilde for biosikkerhetsarbeidet med hovedmål:

- En næring som opererer etter *beste praksis* ut fra biologiske smitteprinsipper- som *forebygger introduksjon og bekjemper spredning* av smittsomme sykdommer.

Det er satt opp prinsipper og mål for biosikkerhet, samt konkrete tiltak for beste praksis biosikkerhet. I 2025 ble målbildet angående stamfisk justert og strukturert i et eget prinsipp, slik at målbildet nå er utvidet til 5 prinsipper fra stamfisk til og med slakt.

En sentral del av arbeidet har vært å utvikle en hensiktsmessig struktur for organiseringen. I 2025 er organiseringen kommet på plass, og implementering av målbildet gjøres gjennom 12 subregioner. I subregionene er hvert selskap representert med en beslutningstager. Alle subregionene har engasjert eksterne koordinatorene som skal følge opp målbildet. De siste kom på plass våren 2025. De tolv subregionene er fordelt slik:

Region 1:

- Svenskegrensen til Jæren (PO1)
- Ryfylke (PO2)
- Karmøy til Sotra (PO3)
- Nordhordland til Stadt (PO4)
- Stadt til Hustadvika (PO5)

Region 2:

- Nordmøre og Sør-Trøndelag (PO6)
- Nord-Trøndelag med Bindal (PO7)
- Helgeland til Bodø (PO8)

Region 3:

- Vestfjorden og Vesterålen (PO9)
- Andøya til Senja (PO10)
- Kvaløya til Loppa (PO11)
- Finnmark (PO12 &13)

Biosikkerhet.no ble etablert i 2025 etter initiativ og finansiering fra Sjømat Norge. Nettstedet skal være et verktøy for biosikkerhetsarbeidet, og gjøre relevant informasjon tilgjengelig. Hovedmålgruppen er havbruksnæringen selv, og aktører som har behov for informasjon om biosikkerhetskriteriene. Første versjon av nettstedet beskriver eksisterende biosikkerhetsplaner for hele kysten, samt gir informasjon om målbildet og organisering langs kysten for arbeid med implementering av dette. Videre utvikling av nettsiden gjøres i 2026 i tett samarbeid med subregionene.

I 2024 og videre i 2025 var følgende prioritert; å fastsette regiongrenser og tiltaksgrenser for trafikk, følge anbefalinger fra målbildet om deling av utstyr og transport av disse, samt fastsette felles kriterier dersom unntak. Vi kom kun i mål med geografisk plassering av regiongrense sør, som ble satt ved Hustadvika. Felles tidsplan for når denne skal gjelde gjenstår.

Diskusjon om geografisk plassering av regiongrense nord er pågående, og det jobbes videre for å etablere enighet om en regiongrense eller tiltaksgrense trafikk mellom PO8/PO9 blant de berørte selskapene.

For å komme videre i å fastsette felles kriterier for trafikk over regiongrenser og tiltaksgrenser trafikk, har vi i 2025 jobbet med en bransjeretningslinje for fartøy.

Arbeidet med biosikkerhet i 2025 viser at felles forståelse og engasjement fra havbruksnæringen varierer. Vi er helt avhengig av godt engasjement fra alle involverte om vi skal lykkes med god fremdrift i biosikkerhetsprosjektet.

Fiskevelferd og styrket dialog med Mattilsynet

Våren 2025 kom Dyrevelferdsmeldingen (DVM) med fokus på systematisk arbeid innen fiskevelferd og et målbilde om å redusere dødeligheten ned mot 5 % i sjøfasen for oppdrettslaks. I meldingen fremgår det at målet ikke skal innføres som et krav i regelverket, men at regelverket skal bidra med verktøy som trekker utviklingen i næringen i riktig retning. Videre er det i Havbruksmeldingen lagt frem et forslag om å utrede en avgift på tapt fisk (død eller rømt).

I arbeidet med dødelighetsmål og tapsavgift har Sjømat Norge blant annet pekt på at det må være harmonisert mellom ulike husdyrproduksjon. Det er også blitt fremhevet at andre initiativer og tiltak kan være mer hensiktsmessige, eksempelvis miljøfleksordningen, næringens eget biosikkerhetsarbeid og enklere tilgang til vaksiner. Det har dessuten vært arbeidet med datagrunnlaget for dødelighetsregistrering og kategorisering, samt rettet henvendelser til departementet om kunnskapsgrunnlaget for et målbilde på 5 % dødelighet. Dette arbeidet fortsetter i 2026.

For annet regulatorisk arbeid som følger av blant annet Dyrevelferdsmeldingen, har Mattilsynet i 2025 utarbeidet et Strategisk veikart. Veikartet skal i hovedtrekk vise pågående og planlagte større prosesser innen fiskehelse og fiskevelferd nasjonalt og i EU, og vil revideres årlig. Det arbeides på ulike fagområder, og veikartet gir næringen en mulighet til tidlig å bidra med kunnskap inn i prosessene. Videre oppfølging av veikartet vil primært skje med utgangspunkt i Bransjegruppe Havbruk.

I 2025 fortsatte også de fysiske dialogmøtene mellom Mattilsynet og de tre havbrukslagene. Møtene har vist seg å være en god arena for å utveksle erfaringer og drøfte ulike problemstillinger som ikke er knyttet til enkeltsaker. Det er et ønske fra både Mattilsynet og havbrukslagene om å videreføre denne møteformen.

Elektrifisering av servicefartøy

Sjømat Norge har i 2025 arbeidet med høringsuttalelse til Sjøfartsdirektoratets forslag til forskrift om klimagassreduksjoner for fartøy i akvakulturnæringen, som hadde høringsfrist 8. januar 2026.

Vi mener at flere av kravene er urealistiske og må justeres, og vår høringsuttalelse har følgende hovedpunkter:

- Urealistiske krav og tidslinjer: Tilgang på kraft, nett, ladeinfrastruktur og teknologi gjør det umulig å gjennomføre dagens forslag.

- Behov for unntak: Passasjerfartøy under 24 meter bør unntas, da det ikke finnes fullelektriske løsninger som ivaretar hastighet og operasjonsradius. Kategoriseringen av arbeidsfartøy er også for grov og må tilpasses driftsmønstre, slik at servicefartøy unntas.
- Dispensasjoner og konsekvenser: Dagens forslag vil kreve omfattende dispensasjoner, noe som skaper unødvendig administrativ byrde. Dersom krav fastsettes, må dispensasjonshjemlene utvides og presiseres. Økonomiske og driftsmessige konsekvenser må utredes bedre.

Sjømat Norges medlemmer har gitt gode innspill i prosessen, og Menon Economics har utarbeidet faktagrunnlag gjennom FHF-rapporten Klimagassreduksjoner for fartøy i akvakulturnæringen (Menon-publikasjon nr. 211).

Høringssvaret er koordinert med LO med flere av deres sentrale forbund, NHO, Norsk Industri og Norges Fiskarlag, som alle i hovedsak støtter vårt syn.

Sjømatkonsum

Sjømat Norge har vært med i intensjonsavtalen for et sunnere kosthold sammen med helsemyndighetene og matvarebransjen siden 2016. Sjømat Norge har vært representert via innsatsområde MerAv, som er det vi skal spise mer av i henhold til kostholdsrådene (sjømat, grove kornprodukter, frukt og grønt). De andre innsatsområdene går på det vi skal spise mindre av (salt, sukker og mettet fett).

Det har dessverre vært en nedgang i sjømatkonsumet på 12% siden 2016. Sjømat Norge har en ambisjon om at sjømatkonsumet skal økes og at offentlige myndigheter skal trygge forbrukerne på at sjømat er trygt og sunt. Intensjonsavtalen for et sunnere kosthold skal nå videreføres for en ny avtaleperiode. Realistiske mål for de ulike innsatsområdene skal settes og det er satt ned en arbeidsgruppe i regi av Helsedirektoratet som skal jobbe med dette frem til påske. Sjømat Norge deltar. Det blir også jobbet med at offentlige innkjøpsordninger skal følge kostholdsrådene, og det skal være en tett dialog mellom Mattilsynet og Sjømat Norge for å korrigere feilaktige og villedende saker relatert til mattrygghet på sjømatprodukter. Sjømat Norge ønsker også at Sjømatrådet skal fronte konsum av sjømat i Norge. Regjeringen satte ned et matsystemutvalg i 2025. Sjømat Norge har sendt inn høringsinnspill og deltatt på to høringer.

Forvaltning av nye arter

Deltakelsen i fangst etter snøkrabbe ble fra nyttår 2025 begrenset. Sjømat Norge har støttet lukkingen av snøkrabbefangsten, men har advart mot at en låser seg til én flåtestruktur. Ved høsting av et nytt og verdifullt råstoff må det gis muligheter for ny næringsutvikling, utover konvensjonell ombordproduksjon.

Det er viktig at myndighetene i reguleringene vektlegger de hensyn som er nedfelt både i havressursloven og deltakerloven, og som presiserer at høsting av de marine ressursene skal komme kystbefolkningen til gode.

I 2025 ble 10 prosent av totalkvoten på 12 019 tonn satt av til leveranse av levende krabber. Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) tok her et grep som var svært viktig for å sikre en utvikling som også kommer industrien til gode. Industrien har, allerede etter første år vist at det er mottakskapasitet for langt mer enn avsetningen på 10 % til levende levering. I 2025 er rundt 25 % av den totale kvoten blitt

levert levende. I all hovedsak har både logistikk og kvalitet blitt håndtert tilfredsstillende, gitt at vi er i en svært tidlig fase i et nytt fiskeri.

Et viktig premiss for all lønnsom næringsvirksomhet er en viss grad av forutsigbarhet og stabilitet. Sjømat Norge er glad for at NFD har besluttet at i 2026 skal 20 prosent av totalkvoten for snøkrabber leveres levende. Leveranser av levende krabber har gitt verdifull aktivitet for industrien i Finnmark, og har skapt betydelige ringvirkninger både lokalt og regionalt.

Arbeidstidsbestemmelser

Sjømat Norge jobber for ordnede lønns- og arbeidsforhold i alle deler av sjømatnæringen. Våre medlemmer ønsker å tilby trygge attraktive arbeidsplasser til sine ansatte. Vi opplever i økende grad at arbeidstidsbestemmelsene er en utfordring i vår næring, en næring som er basert på biologiske ressurser og er avhengig av eksterne faktorer som vær og vind.

Sjømat Norge mener det er behov for å se på hvordan arbeidstidsbestemmelsene kan bidra til å bruke arbeidskraften bedre. Det handler om fleksibilitet for å utnytte ressursene på en god og hensiktsmessig måte. Dette er viktig for norske bedrifters konkurransekraft og omstillingsevne.

Etter initiativ fra Sjømat Norge har vi i fellesskap med NNN sett nærmere på hvilke utfordringer bedriftene møter under de typiske sesongfiskeriene. Dette for å undersøke om en større grad av fleksibilitet kan løse disse utfordringene.

Dykkerregelverket

Endringer i arbeidsmiljøloven (aml.) slik at loven gis anvendelse for dykkeroperasjoner fra skip, og ny tilhørende forskrift FOR-2024-04-11-607 ("Forskriften"), trådte i kraft 1. juli 2024.

Frem til regelverksendringen var sjøfolk på servicefartøy med dykkervirksomhet underlagt skipsarbeidsloven og det maritime arbeidstidsregelverket som gir adgang til sjøturnus (1:1).

Regelendring innebærer at aml. nå gjelder for all dykkervirksomhet i havbruk. Partene kan imidlertid avtale avvik fra arbeidstidsbestemmelsene i aml. i tariffavtale. Sjømat Norge og Kystrederiene har derfor jobbet opp mot sjømannsorganisasjonene og LO for å få landet slik enighet om en arbeidstidsordning der det benyttes sjøturnus (3:3).

Landsorganisasjonen i Norge, Norsk Sjømannsforbund og Norsk Sjøoffisersforbund inngikk våren 2025 en avtale om godkjenning av innarbeidingsordninger for maritimt personell som jobber som dykkere innaskjærs. Avtalen er relevant både for havbruksselskap som inngår avtaler om dykkertjenester, og rederier som leverer tjenestene.

Avtalen om innarbeidingsordninger gir rederier, på nærmere vilkår, mulighet til å videreføre såkalt sjøturnus med en brøk på 1:1 mellom tjenestetid om bord og ferie/fritid i land. For å kunne søke om ordningen må rederiet være bundet av Overenskomsten for service- og flerbruksfartøy og sende søknad til LO og NSF/NSOF. Videre er det et krav at minst 50 % av dykkerne skal være organisert.

Avtalen innebærer at ansatte på fartøy med dykkervirksomhet får konsentrerte arbeidsperioder etterfulgt av lengre friperioder, samtidig som lønns- og arbeidsvilkår følger overenskomsten. Avtaleløsningen ivaretar, i større grad enn timebegrensningene i aml., behovet for fleksible arbeidstidsordninger for dykkere på servicefartøy. Samtidig fastholder Sjømat Norge vår vurdering

om at innføringen av aml. for fartøy med dykkervirksomhet medfører en svekkelse av beredskapen langs kysten, f.eks. ved hendelser om natt. Vi vil derfor jobbe videre for at sjøfolk som også utfører dykking tilbakeføres til skipsarbeidsloven og maritime arbeidstidsbestemmelser.

At arbeidstidsbestemmelsene i aml. nå gjelder for sjøfolk som er involvert i dykkeroperasjoner, har medført komplikasjoner for driften av servicefartøy og negative virkninger for mange sjøfolk, og enkelte servicebåtredere har avviklet sine dykkertjenester. Endringen har også medført svekket beredskap for havbruksselskapene og kysten generelt.

Handelspolitikk

EU-regelverk tilpasset norske forhold

Selv om fiskeri og havbruk ikke er en del av EØS-avtalen, er den viktig for sjømatnæringen. Avtalen har stor betydning både for norsk adgang til EU-markedet samt for aktivitetene i næringen ettersom avtalen innebærer regelverk som næringen må forholde seg til.

Dessverre har sjømatnæringen erfart at norske myndigheter både kommer for sent inn i EUs regelverksprosesser samt er for lite deltakende i prosesser som har stor påvirkning på norsk sjømatnæring. Konkrete eksempler senere år er EUs industriutslippsdirektiv og Emballasjeforordningen (se også omtale i kapittel Miljø) – som begge kan innebære store byrder og omkostninger for sjømatnæringen. Norske miljømyndigheter har ikke hatt en tilfredsstillende tilstedeværelse i disse to sakene, og både Miljødirektoratet og Klima- og Miljødepartementet har vært lite åpne for dialog med sjømatnæringen. Dette står i stor kontrast til norske matmyndigheter, hvor både Mattilsynet og Nærings- og fiskeridepartementet sammen med mat- og fiskerirådene i Brussel har en løpende og god dialog med sjømatnæringen.

Emballasjeforordningen

Mens utfordringer med Industriutslippsdirektivet og Plastdirektivet i første rekke handler om norsk implementering, er arbeidet med Emballasjeforordningen fortsatt pågående i relasjon med EU-kommisjonen. Den aller viktigste utfordringen med Emballasjeforordningen (PPWR – Packaging and Packaging Waste Regulation) er de krav som stilles til fiskekasser (EPS-kasser).

Det grunnleggende prinsippet i forordningen er at emballasje skal gjenbrukes. For EPS-kasser gjelder følgende pt:

- 40% av kassene skal gjenbrukes innen 2030
- 70% av kassene skal gjenbrukes innen 2040
- For selskaper som bruker EPS-kasser til transport mellom egne virksomheter, er kravet om gjenbruk 100% innen 2030.

Det er åpenbart at forordningen kan treffe sjømatnæringen hardt. Med om lag 70 millioner EPS-kasser som årlig sendes inn i EU-markedet, blir det en stor og miljømessig lite hensiktsmessig operasjon å sørge for at kassene tas i retur for gjenbruk. Det finnes små muligheter for alternativ

gjenbruk nært kunder i EU. Det kan i tillegg stilles spørsmål ved om gjenbruk av kasser også er uheldig for matsikkerheten, som f.eks. ved kontaminering av listeria.

Sammen med den europeiske EPS-foreningen som organiserer europeiske kasseprodusenter (EUMEPS) samt paraplyorganisasjonene FEAP og Seafood Europe (tid. AIPCE), har Sjømat Norge gjennom 2025 brukt mye tid og ressurser med målsetning om å få unntak for gjenbruk av EPS-kasser. I stedet bør det legges opp til forbedret gjenvinning, slik som skjer bl.a. i Danmark og Polen hvor mer enn 90% av kassene gjenvinnes til bruk i hovedsakelig bygningsisolasjon.

Hovedinnsatsen har vært innrettet på å få synliggjort miljø-/klimakonsekvenser av økt kassetransport samt risiko for kontaminering som følge av utfordringer med å få kassene tilstrekkelig rene. I dette arbeidet er det med bistand fra utredningsinstitutter i Brussel utarbeidet solide faglige rapporter, som i oktober ble lagt frem for direktoratene DG Environment (som "eier" PPWR), samt DG Mare og DG Sante.

Transportforordningen

I beretningsåret er det også brukt mye ressurser på arbeidet med ny transportforordning, som skal forbedre og spesifisere dyrevelferdskrav. For havbruksnæringen er denne viktig, ettersom den gir spesifikke krav for frakt av levende fisk med brønnbåter samt for tifot-kreps med andre transportformer. Sjømat Norge har i arbeidet med denne saken vært tett involvert i prosesser gjennom FEAP (Federation of Aquaculture Producers), samt EUs AAC (Aquaculture Advisory Council). Sjømat Norge har i tillegg avlevert eget hørings svar til Kommisjonen.

Krav til digital sporing av akvakulturprodukter

I løpet av høsten 2025 oppsto det uklarheter om iverksettelsen av nye krav til digital sporing for akvakulturprodukter som skal omsettes i EU-markedet. Kravene gjelder fra 10. januar 2026 og omfatter også handel med produkter som er produsert i EU. Etter flere runder mellom europeiske paraplyorganisasjoner og EU-kommisjonen ble det avklart at kravene til digital sporing, som for øvrig er forankret i allerede gjeldende regelverk for mattrygghet, ikke medfører noen vesentlige utfordringer for norske oppdrettere som allerede er i besittelse av all dokumentasjon. Kravene gjelder i første omgang at dokumentasjonen må være digitalt tilgjengelig dersom denne etterspørres.

Markedsadgang Japan

Arbeidet for å bedre handelsbetingelsene med Japan har fortsatt i 2025, gjennom vårt særskilte "Prosjekt Japan". Vi har et nært samarbeid med myndighetene i deres arbeid for å oppnå et mer formalisert handelssamarbeid mellom Japan og Norge.

Norges deltakelse i Expo 2025 i Osaka ga mulighet til flere arrangement og politiske møter mellom Norge og Japan. Under Norges dag på Expo ble det arrangert flere seminarer, blant annet på sjømat. Her holdt to av våre medlemsbedrifter presentasjoner og seminaret ble ledet av NHO. Sjømat Norge var også representert gjennom en medlemsbedrift i møte mellom Keidanren (NHOs motpart) og utenriksminister Espen Barth-Eide.

I august var en japansk fiskeridelegasjon på besøk i Norge. Dette besøket kom i stand etter at Sjømat Norge, Fiskebåt og Norges Fiskarlag inviterte japanske organisasjoner til Norge. Delegasjonen besøkte Ålesund, Bergen og Oslo, og fikk møte organisasjoner, bedrifter, fartøy, salgsorganisasjoner, utstysleverandører og fiskerimyndigheter. Det ble avholdt middagsmøte med den japanske delegasjonen hvor fiskeri- og havministeren, statssekretær og embetsverket deltok i tillegg til Sjømat Norge og NHO.

Dessverre er de politiske tilbakemeldingene at det fortsatt er liten bevegelse hos japanske myndigheter i retning av å ønske et mer formalisert samarbeid med Norge.

I mellomtiden skjerpes konkurransen fra britiske leverandører. Disse får gradvis lavere toll på makrell til Japan, noe som gjør konkurransesituasjonen for norske eksportører vanskelig. I dag belastes norsk rund makrell med 7 prosent toll. Makrell fra EU og Storbritannia møter 3,5 prosent toll, og fra april 2026 reduseres denne ytterligere til 3,1 prosent.

Markedsadgang Kina

Kina har utviklet seg til å bli det tredje største enkeltmarkedet for norsk sjømat, med en eksportverdi i beretningsåret på om lag 12 mrd. NOK. Etter å ha slitt med markedsadgang i flere år, blant annet knyttet til særkrav som ble innført under koronapandemien, er adgangen til det kinesiske markedet blitt vesentlig lettere – selv om det kan være store regionale forskjeller i hvordan kinesisk regelverk praktiseres.

Fortsatt er det enkelte begrensninger på import av sjømat fra Norge, blant annet knyttet til områder med enkelte fiskehelsesykdommer. Det stilles samtidig krav til listeføring for de virksomheter som vil eksportere til det kinesiske markedet.

Dialogen mellom norske myndigheter og kinesiske GACC synes å være god. I beretningsåret er det åpnet opp for import til Kina av levende snøkrabbe fra Norge. Det er i tillegg tatt initiativ til en egen «villfiskprotokoll», som kan åpne opp for import av flere fiskeslag fra Norge (deriblant rognkjeks).

Sammen med NHO Mat og Drikke har Sjømat Norge også i beretningsåret videreført innsatsen for å få på plass en norsk matråd ved ambassaden i Beijing. I erkjennelsen av at en handelsavtale med Kina ikke er aktuelt nå, må det i det minste ikke være veterinære hindre som begrenser den norske handelen. En stilling som matråd kan bidra både til å sikre eksisterende vareflyt og åpne opp for handel med nye matvarer til det kanskje raskest voksende markedet globalt.

Markedsadgang EU

Markedsadgangen til EU har vært uendret gjennom 2025. Fra 1.1.2025 ble 10 nye kompensasjonkvoter (tollfrie importkvoter) for norsk sjømat til EU iverksatt, etter nesten fire års forsinkelse.

Sjømat Norge ser flere eksempler på at EU forsøker å stramme inn markedsadgang for norsk sjømat der det er muligheter. I reforhandlingen av kompensasjonkvoter valgte EU å ikke videreføre en tollfri importkvote på fryst makrellfilet fra Norge. EU har fra 2024 fjernet alle produkter av sild fra sine autonome tollkvoter. Autonome tollkvoter er kvoter som EU fastsetter for å sikre tollfri import av råstoff til egen industri. Kvotene kan benyttes av alle land uavhengig av opprinnelsen på fisken. For

norsk industri, som bruker britisk sild i produksjon har dette forverret markedsadgangen til EU for sildeprodukt av britisk opprinnelse.

I forhandlingene om felles bestander i Nordsjøen har EU ved flere anledninger framstilt Norge som en vanskelig samarbeidspartner, særlig gjelder dette Norges posisjoner i forvaltningen av den felles makrellbestanden. EU har i 2025 også revidert et regelverk som åpner for tiltak mot land utenfor unionen som driver fiske som ikke vurderes som bærekraftig. Tredjeland som "praktiserer ikke-bærekraftig fiske av bestander av felles interesse" kan bli møtt av EU-sanksjoner, inkludert importforbud.

Markedsadgang USA

Markedsadgangen for norsk sjømat til USA har vært utfordrende i 2025. USA innførte med virkning fra 7. august 2025 en flat tilleggstoll på 15% på nesten alle varer fra Norge, inkludert all sjømat. Tilleggstollen ble lagt på toppen av eksisterende ordinære tollsatser (MFN-rater), noe som har medført at enkelte norske sjømatprodukter har inntil 22% toll ved innførsel til USA.

Spesielt eksport av laks har blitt hardt rammet, da dette er den største norske sjømatarten i det amerikanske markedet. Norge står overfor dårligere markedsbetingelser enn konkurrentene. Eksempelvis har Storbritannia og Chile tilleggstoll på 10%, noe som gir britiske og chilenske produsenter en fordel. Canada har som følge av en handelsavtale med USA nulltoll til det amerikanske markedet. Prisøkningen som følge av tollene, kombinert med en styrket norsk krone mot dollar, har gjort norsk sjømat mindre konkurransedyktig i det amerikanske markedet. Mens det var en betydelig vekst i eksporten av laks til USA i første halvår, har toll-økningen i august dempet veksten for fersk lakseeksport mot slutten av året.

Samtaler mellom amerikanske og norske myndigheter om tollnivåene har ikke bragt tollsatsene ned. Sjømat Norge har på sin side lent seg på amerikanske National Fisheries Institute (NFI), som arbeider for å styrke sjømatens posisjon i det amerikanske markedet. Etter at det kom vesentlige tollettelser for import av storfekjøtt og blant annet en rekke frukt og grønnsaker medio november, oppsto det optimisme for at det også kunne komme tollettelser for sjømat. Initiativ fra NFI om dette har til nå ikke gitt resultater.

Eksportsatsing på sjømatteknologi

2. mai 2025 overleverte Nasjonalt eksportråd sine anbefalinger for en *nasjonal eksportsatsing for sjømatnæringen* til regjeringen. Rapporten er en del av det større initiativet Hele Norge eksporterer, og peker på hvordan Norge kan spille en viktig rolle i å øke bærekraftig matproduksjon globalt gjennom økt eksport av teknologi og tjenester fra den marine sektoren. Sjømat Norge har vært med i arbeidsgruppen som har utformet rådene. For å sikre strategisk forankring av forslagene på et høyt nivå ble det opprettet en styringskomite. Rapporten er et resultat av en bred innspillsprosess og tett forankring med bedrifter og andre aktører i hele verdikjeden til sjømatnæringen. Mer om satsningen og hele rapporten kan leses her: <https://helenorgeeksporterer.no/2025/05/02/forslag-til-nasjonal-eksportsatsing-for-sjomatnaeringen/>

Regjeringen besluttet 19. desember 2025 at det ikke blir nye satsninger i Hele Norge eksporterer for 2026.

Mer balansert førstehåndshandel

Salgslagenes eierskap og styring

Stortinget landet et bredt forlik om kvotemeldingen i 2024. For eksempel ble det enighet om en anmodning om minst 25 prosent eksterne styremedlemmer i salgslagsstyrene for å ivareta hensynet til hele verdikjeden, større grad av formalisering av dialogen mellom departement og fiskesalgslag og bredere etterkontroll av fiskesalgslagsloven. Sjømat Norge har arbeidet med oppfølging av disse punktene i 2025.

Salgslagene har åpnet for å ta inn eksterne styremedlemmer, men kun Fiskehav og Råfisklaget har åpnet for aktive kjøpere inn i styret i sine vedtekter. Årsmøtet i Råfisklaget valgte å ikke følge valgkomiteen og vraket kjøperkandidatene til styret på sitt årsmøte i 2025. Det er fra Sjømat Norges side klart at kjøperkompetanse inn i styrene ikke er frivillig, men avgjørende for å oppfylle Stortingets marsjordre.

Sjømat Norge har også jobbet for å sikre mer fryst torsk og sei på auksjon også ut over 50 %, samt at auksjonene er reelle. I 2025 ble reglene for auksjonspakker og krav til start- og akseptpris noe forbedret.

Økt bearbeiding av norske råvarer

Fisken tilhører fellesskapet og den skal føre til størst mulig verdiskaping i Norge. Dette er det bærende premisset både i havressursloven og i deltakerloven. I dag eksporteres for mye av fisken ubearbeidet. Det er også for mye fisk som tas direkte til utenlandsk havn. For å oppfylle formålsbestemmelsene i lovene om at høstingen av havet skal komme kystbefolkningen til gode, må flåte- og industripolitikken sees i sammenheng. Det er et tverrpolitisk mål å øke bearbeidingen av sjømat i Norge. Samtidig ser vi at rammevilkårene som skal legge til rette for økonomisk lønnsom omsetning av råstoffet, og særlig fiskesalgslagsloven, legger uhensiktsmessige hindringer for bearbeiding og verdiskaping. Nærings- og fiskeridepartementet la 19. november 2025 frem en rapport om etterkontroll av fiskesalgslagsloven, og rapporten ble sendt på 3 måneders høring.

Sjømat Norge følger opp råstofflekkasje i arbeidet opp mot salgslagene. Dette gjøres blant annet i arbeidet med omsetningsregler, herunder utforming og etterlevelse, samt nivået på lagsavgiften. Med nedadgående kvoter og høye råstoffpriser som bakteppe, ble råstofflekkasje tatt spesifikt opp med Norges Sildesalgslag under minsteprisforhandlingene for mel- og olje i desember 2025. Partene er enige om å jobbe sammen om å sørge for at mest mulig råstoff kommer industrien langs norsk kyst til gode. Sjømat Norge vil også gå i dialog med faglagene forut for sesongen i 2026. Særlig i den kritiske perioden vi har foran oss, er det viktig at faglagene får med seg medlemmene for å støtte opp om norsk industri.

Arealtilgang

Sikring av arealtilgang til fiskeriene

Det er økende interesse for annen aktivitet enn fiskeri på fiskefeltene. Seismikkaktivitet, havvind, forsvarsaktiviteter og gruvedrift til havs er eksempler på mulige arealkonflikter og aktiviteter som kan være utfordrende for utøvelsen av fisket. Sjømat Norge arbeider aktivt sammen med fiskernes organisasjoner for å ivareta fiskeriinteressene i kampen om areal til havs.

Sjømat Norge tiltrådte i 2024 en sameksistensavtale mellom Andøya Space og Norges Fiskarlag. Dette for å bedre kunne ivareta industriens interesser, og for å sørge for at aktiviteten ikke hindrer fiskeriaktiviteten og råstofftilgangen unødig. Erfaringene har vist at avtalen med Andøya Space ikke fungerer tilfredsstillende ettersom deres aktivitet fører til uakseptable hindringer for fiskeriene. Det er, i samarbeid med fiskernes organisasjoner, satt i gang en prosess for å oppnå en forbedret avtale med sikte på at Andøya Space sine aktiviteter i mindre grad skal hindre fiskeriaktiviteten.

Havbruksnæringens tilgang på areal

Sjømat Norge har i 2025 jobbet med oppfølgingen av Havbruksmeldingen gjennom ulike løp, blant annet ved å opprette en arbeidsgruppe på areal. Høsten 2025 leverte denne gruppen sine foreløpige anbefalinger om fremtidig arealforvaltning, som ble presentert på et medlemsmøte i desember 2025. Arbeidet fortsetter i 2026.

Et annet sentralt tema innenfor tilgang på areal er styringsinstruksen til Statsforvalteren. Aktører i havbruksnæringen, særlig innenfor oppdrett av laks og torsk, har over lang tid gitt tydelige tilbakemeldinger til Sjømat Norge om at forvaltningspraksisen hos Statsforvalterne og Miljødirektoratet representerer et uforholdsmessig hinder for videreutvikling av næringen. Praksisen begrenser mulighetene for mer verdiskaping og større sysselsetting langs kysten. For å sikre en forvaltningspraksis som støtter opp om nasjonale mål for utvikling av havbruksnæringen, og en lik og enhetlig forvaltningspraksis mellom fylker, mener Sjømat Norge at det er behov for en sterkere styring av Statsforvalteren. Sjømat Norge har derfor i 2025 fortsatt arbeidet med denne saken, og har bedt regjeringen og Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet ta nødvendige grep som bidrar til en skjerping av retningslinjene som Statsforvalteren skal følge. NHO Sentralt har engasjert seg i saken og løftet opp problematikken i ulike fora.

Regelverk for realisering av havbruk til havs (HtH)

25. februar 2025 var høringsfristen for forslag til teknisk regelverk for utforming og utrustning av akvakulturanlegg til havs. Høringsforslaget innebærer at arbeidsmiljøloven skal gjelde også for havbruk til havs. Nærings- og fiskeridepartementet foreslår en egen teknisk forskrift for akvakulturanlegg til havs, som i hovedsak stiller funksjonsbaserte krav. Sjømat Norge sitt hørings svar: <https://sjomatnorge.no/wp-content/uploads/2025/02/2025.02-Horingssvar-Sjomat-Norge-Teknisk-Regelverk-HtH.pdf>

Sjømat Norge og Biomarint Forum har vært tydelige i sin kommunikasjon og sitt samarbeid med myndighetene om behovet for utlysning av tilstrekkelig store arealer. Bruksområdene må avgrenses

gjennom plan- og utredningsprosesser som legger til rette for god organisering av biosikkerhet, etablering av hensiktsmessige brakkleggingssoner og mulighet for oppskalering og videre utvikling av produksjonen. 2. juni besluttet regjeringen å gå videre med alle de tre konsekvensvurderte områdene; hele «Frøyabanken nord», «Trænabanken» utenom overlappende SVO-område og «Norskerenna sør» utenom Forsvarets område «Klepp» og SVO-område i sør.

17. juni ble det sendt på høring et forslag til endringer i laksetildelingsforskriften for tilrettelegging av havbruk til havs. Sjømat Norge støttet hovedinnholdet i forslaget og mener det gir gode forutsetninger for helhetlig og langsiktig etablering av havbruk til havs, som sikrer fiskevelferd og samfunnsøkonomisk verdiskaping. Blant Sjømat Norges innspill var at prosjektspesifikke konsekvensutredninger for flere lokaliteter bør kunne inngå i utarbeidelsen og godkjenningprosessen av en langsiktig og helhetlig områdeplan. Dette vil gi økt forutsigbarhet for de nødvendige investeringer i verdikjeden og infrastruktur. Videre ble det understreket at maksimalt tillatt biomasse (MTB) bør fastsettes med utgangspunkt i områdeplanen, basert på biosikkerhet, lokalitetsstruktur og valgt teknologi, og ikke ved selve utlysningen. Første tildelingsrunde bør derfor gjennomføres som en søknadskonkurranse, ikke auksjon.

Det ble også pekt på behovet for tydelige kompetansekrav, mulighet for prekvalifisering og en effektiv prosess. Forvaltningen må ha tilstrekkelige ressurser til både tildeling og veiledning. Det er også behov for en tydelig og forpliktende fremdriftsplan for videre prosess, med tilstrekkelig tid mellom utlysning og søknadsfrist.

Biomarint forum oversendte 18. desember et forslag til etablering av et Samarbeids- og sikkerhetsforum for havbruk til havs til Nærings- og fiskeridepartementet. Sjømat Norge var sekretariat for arbeidet med dette forslaget. Et samarbeids- og sikkerhetsforum vil kunne bli en strukturert arena for dialog, kunnskapsdeling og forankring mellom myndigheter, næring og arbeidstakere, samt være en ressurs for departementet i det videre arbeidet med havbruk til havs. I startfasen vil samarbeids- og sikkerhetsforumet være særlig viktig for å skape en felles forståelse og et robust kunnskapsgrunnlag for en trygg og bærekraftig utvikling av de aktuelle områdene til havs.

Andre aktiviteter

Likestilling i sjømatnæringen

Sjømat Norges styre har bedt valgkomiteen vektlegge god kjønnsbalanse i alle tillitsvalgte organer. I beretningsåret besto styret av 4 kvinner og 6 menn, med 3 mannlige varamedlemmer. I Bransjegruppe industri og handel er 4 av 12 medlemmer kvinner, mens Bransjegruppe havbruk har 3 kvinnelige medlemmer av totalt 12. Det er fortsatt behov for å styrke kvinneandelen i underliggende tillitsvalgte organer. Organisasjonen har derfor et vedvarende fokus på å rekruttere flere kvinner, samt å få flere unge tillitsvalgte inn i organisasjonen. Sjømat Norges ledelse og administrasjon er det god kjønnsbalanse, med en overvekt av kvinner.

Styret er også bevisst betydningen av kjønnsbalanse blant innledere og foredragsholdere på Sjømat Norges arrangementer, og dette vektlegges i planlegging og gjennomføring.

Sjømat Norge har, i samarbeid med Sjøfartsdirektoratet, Likestillings- og diskrimineringsforbundet, Norges Fiskarlag, Norges Kystfiskarlag, Norsk Sjømannsforbund, Pelagisk forening og Hun fisker,

deltatt i et felles prosjekt med mål om å forebygge trakassering i næringen og styrke det systematiske likestillingsarbeidet.

Videre har Sjømat Norge deltatt i arbeidet med en samarbeidserklæring om likestilling i maritim næring, som en oppfølging av regjeringens maritime likestillingsstrategi. Samarbeidsavtalen mellom maritim næring og regjeringen ble undertegnet i mars. Avtalen forplikter partene til konkrete tiltak for bedre rekruttering, et tryggere arbeidsmiljø og en mer inkluderende arbeidsplass for alle.

Tariffoppgjøret 2025

Tariffoppgjøret 2025 var et såkalt mellomoppgjør. Det vil si at forhandlingene ble gjennomført mellom LO og NHO og at temaet var økonomi. Sjømat Norge var representert i NHOs forhandlingsutvalg.

Det som skulle forhandles var et generelt tillegg og evt. lavlønntillegg. I tillegg ble den økonomiske rammen for oppgjøret fastsatt. Forhandlingene endte med brudd og oppgjøret gikk til mekling. Her ble imidlertid partene raskt enige om en løsning. Allerede under meklingsens første dag, den 31. mars, ble enighet oppnådd.

Resultatet ble et generelt lønntillegg på kroner 5,- i timen til alle fra 1. april 2025. For ansatte på overenskomster med et gjennomsnittlig lønnsnivå under 90 prosent av gjennomsnittlig industriarbeiderlønn ble det i tillegg gitt tillegg på kr. 2,- for overenskomster med lokal forhandlingsrett. Overenskomster under 90 % grensen uten lokal forhandlingsrett ble gitt ytterligere 2 kroner (dvs. i alt 4 kroner).

Ingen av Sjømat Norges overenskomster ble omfattet av lavlønntillegg, så for våre overenskomster ble det altså kun gitt kr. 5,- i generelt tillegg.

Den anslåtte rammen for lønnsoppgjøret ble på 4,4 prosent.

På sjøfartstariffene ble forhandlingene for mellomoppgjøret 2025 gjennomført 21. november. Dette som følge av at oppgjøret mellom Kystrederiene og sjømannsorganisasjonene først gjennomføres på høsten. Det ble i forhandlingene gitt et generelt tillegg på grunnlønn på 4,4 % og alle avledede satser fra 1. september 2025, slik at alle kronebeløp i hyretabellene justeres tilsvarende.

Samferdsel

Sjømat Norge har i 2025 videreført sin deltakelse i Godsalliansen, som arbeider for overføring av gods fra vei til båt og bane. For fersk sjømat er bane blitt stadig viktigere, særlig fra Nord-Norge til Alnabru og videre til markedene.

Mer enn 250.000 tonn fersk sjømat går årlig fra Narvik til Alnabru. Potensialet for å flytte mer sjømat til bane er betydelig, men kapasiteten er sprengt på Ofotbanen. Både for norsk beredskap og for frakt av sjømat er banen så viktig at Sjømat Norge har engasjert seg for å få på plass flere krysningsspor samt dobbeltspor. Dette arbeidet er organisert gjennom Ofotbanealliansen samt lobbyorganisasjonen Arctic Rail – som også arbeider for forbedrede transportløsninger på svensk side.

Også Nordlandsbanen har stor betydning for transport av fersk sjømat, med om lag 100.000 tonn årlig volum. Her ble det betydelige utfordringer på ettersommeren 2025, da et kvikkleireras rev med seg hele banelegemet. Frem til sommeren 2026 forventes det at all fersk sjømat vil måtte fraktes på bil forbi rasstedet.

Fiskeriforhandlinger med andre stater

Til tross for Russlands krigføring i Ukraina kom den blandete norsk-russiske fiskerikommisjonen også i 2025 i mål med en felles avtale om forvaltningen av de felles fiskebestandene i Barentshavet. Sjømat Norge deltok i den norske delegasjonen. Årets forhandlinger ble, som for de fem foregående årene, gjennomført digitalt. Det ble enighet om en torskekvote for 2026 på 285 000 tonn, dvs. 16 % lavere enn i 2025 og den laveste kvoten siden 1991. Forhandlingene var spesielt vanskelige i år, i hovedsak på grunn av EUs listeføring av de to største russiske trålerrederiene under sanksjonsregimet i norsk rett. Enigheten mellom Norge og Russland innebærer at kuttet i torskekvoten blir mindre enn anbefalt og utestengelsen av de to russiske rederiene vil føre til at en stor del av det russiske fiskeriet vil skje i russisk sone der det er yngre og mindre fisk som blir beskattet. Det ble videre enighet om en hysekvote som er 18 % høyere enn i 2025, mens kvoten for snabeluer ble økt med 3 % i forhold til 2025. For blåkveite ble kvoten den samme som i 2025.

Sjømat Norge deltar i den norske delegasjonen i kyststatsforhandlingene om makrell, norsk vårgytende sild, kolmule og lodde ved Island, Grønland og Jan Mayen.

I løpet av høsten 2025 ble det gjennomført forhandlingsrunder for NVG-sild, kolmule og makrell. Det ble også ført forhandlinger om en ny avtale om adgang til å fiske lodde i islandsk sone, etter at Island sa opp den bilaterale adgangsavtalen med Norge i 2023. Disse forhandlingene vil pågå utover i 2026. Vi har i en årrekke stått uten omforente fordelingsavtaler på NVG-sild, makrell og kolmule. Dette har hatt konsekvenser for både bestandssituasjonen i Nordøst-Atlanteren, men også for våre bilaterale relasjoner til enkelte andre parter. I 2025 kom Norge, Storbritannia, Færøyene og Island til enighet om fordeling av makrell. EU og Grønland står imidlertid utenfor avtalen. I henhold til avtalen har Norge en andel på 26,4 % etter overføringer. Videre har norske fartøy adgang til å fiske 60% av makrellkvoten i britisk sone, og færøyske og islandske fartøy kan fiske hhv. 60 og 40 % av sine kvoter i NØS. Kyststatene har også gjennomført fordelingsamtaler for kolmule, uten at dette førte til enighet.

Det er verdt å bemerke at Norge i 2024 fikk på plass en avtale om NVG-sild med Færøyene som reduserer uttaket av sild, og samtidig gir Norge tilgang til å fiske kolmule i færøysk farvann.

Sjømat Norge deltar også i den norske delegasjonen i fiskeriforhandlingene med EU og Storbritannia. Det er gledelig at Norge, Storbritannia og EU er enige om forvaltning og fordeling av Nordsjøsild. Dette har vært en viktig sak for Norge i en årrekke, og bidrar til en mer bærekraftig forvaltning av bestanden bl.a. ved å gå bort fra å fastsette egne bifangstkvoter som ofte går utover småsild.

Kyststatene har de siste par årene intensivert arbeidet for å komme frem til enighet. Sjømat Norge håper at dette kan være viktige steg i retning av en bedre forvaltning og helhetlige avtaler med alle relevante parter for makrell, kolmule og norsk vårgytende sild.

Beredskap

Norge er en betydelig matprodusent med en viktig rolle i norsk, europeisk og internasjonal matforsyning og matvareberedskap. I tillegg sikrer sjømatnæringen bosetning i hele landet gjennom lønnsomme jobber og aktivitet i havområdene. Det er strategisk viktig for levende lokalsamfunn og suverenitetshevdelse. Næringens personell, kunnskap og utstyr langs kysten er en betydelig kapasitet inn i totalforsvaret i tillegg til matforsyningen den står for.

Regjeringen la frem sin Totalberedskapsmelding i januar 2025 (Meld. St. 9 2024 – 2025). Meldingen viet svært lite oppmerksomhet til sjømatnæringens betydning i beredskapssammenheng. Sjømat Norge deltok i høringen for å synliggjøre næringens rolle og er tilfreds med at Justiskomiteen la vekt på dette i sine merknader til meldingen.

Sjømat Norge har også bidratt inn i det offentlige oppnevnte Matsystemutvalget og et større prosjekt i regi av FHF om sjømatens plass i beredskapen.

Det er et tydelig kunnskapshull om sjømatnæringen og Sjømat Norge lanserte i desember 2025 en kampanje som illustrer sjømatens betydning for matberedskapen (se også kapittel om sjømatnæringens omdømme).

Line Ellingsen
Styreleder

Arne Karlsen
1. nestleder

Øyvind Oaland
2. nestleder

Kristin Hurum

Gustav Witzøe

Marianne Bendiksen

Helge Singelstad

Ulrik Ulriksen

Gunnar Domstein

Ida Holmøy

Geir Ove Ystmark, adm.dir.